

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	Магістр	Форма навчання	Денна/заочна	Навчальний рік/семестр	2019/2020 н.р. семестр II/3.
-----------------------------	----------------	-----------------------	---------------------	-------------------------------	-------------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Конфлікт у педагогічному процесі
Кафедра	Кафедра педагогіки та психології
Освітня програма	ОПП 01 Освіта/Педагогіка, 013 Початкова освіта, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: <u>вибіркова</u> Кількість кредитів: 4 Лекції: 16 Семінарські/практичні заняття: 30 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 74 Вид контролю: залік
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Гаврилук Ілона Юліївна, ст. викладач кафедри педагогіки та психології e-mail: gavriljuk.ilona@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Загальна психологія, Вікова психологія, Педагогічна психологія, Соціальна психологія, Психологія та педагогіка вищої школи, Основи психодіагностики та психокорекції, Основи психологічного консультування.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	<i>Анотація</i> <i>Предметом</i> вивчення навчальної дисципліни є: опанування студентами знань щодо сучасних напрямів досліджень у конфліктології в цілому і, зокрема, в педагогічній конфліктології. <i>Мета</i> викладання навчальної дисципліни «Конфлікт у педагогічному процесі» є формування у студентів потреби професійного саморозвитку в напрямку управління конфліктами, а також набуття ними умінь діагностувати, контролювати, управляти та вирішувати конфліктних ситуацій з учасниками освітнього процесу; позитивно сприймати конфлікт і прагматично його використовувати у педагогічній діяльності; уникати авторитарності, об'єднуючи вчителів початкової школи та учнів для спільного розв'язку проблеми.

Основне завдання вивчення дисципліни «Конфлікт у педагогічному процесі» є: ознайомити студентів зі специфічними особливостями педагогічного конфлікту та механізмами його виникнення в соціально-педагогічному середовищі, у тому числі й вузівському; проаналізувати різні способи вирішення педагогічних конфліктів; виробити уміння прогнозувати виникнення педагогічного конфлікту; з'ясувати технології конструктивного розв'язання конфліктів; залучити магістрантів до досліджень конфліктогенів у сучасній початковій школі та шляхів їх усунення.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати:

- основні історичні етапи розвитку конфліктологічної теорії та категорії конфліктології;
- специфічні особливості конфліктів у соціально-педагогічному процесі;
- сутність і структуру педагогічного конфлікту, його особливості та характеристики, діагностику;
- типологію педагогічних конфліктів, їх динаміку;
- основні стилі поведінки в конфліктній ситуації та способи конструктивного вирішення соціально-педагогічного конфлікту;
- особливості комунікаційних процесів всіх рівнів;
- особливості внутрішньоособистісних та міжособистісних конфліктів;
- сучасні технології управління конфліктами;

вміти:

- аналізувати конфліктні ситуації, визначати конфліктну проблему, учасників конфлікту, явні і приховані інтереси та побоювання;
- аналізувати конфліктогени (комунікативні, цільові, змістові, технологічні тощо) педагогічної системи;
- прогнозувати виникнення конфлікту в педагогічному середовищі;
- визначати фазу конфлікту;
- складати карту педагогічного конфлікту з відповідним прогнозуванням наслідків;
- конструктивно розв'язувати педагогічні конфлікти різними способами;
- вибирати оптимальний стиль поведінки у конфліктній ситуації;
- ефективно управляти педагогічним конфліктом;
- створювати сприятливі умови для спілкування та встановлення взаємовідносин і взаєморозуміння з іншими людьми.

Загальні компетентності 1, 5, 6

- Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі конфліктології, що передбачає проведення досліджень та використання інноваційних технік та методик з урегулювання спорів (конфліктів).
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, які виникають у педагогічній діяльності та у життєвій сфері.
- Здатність розробляти та управляти проектами, реалізовувати професійні задачі у галузі конфліктології.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.

Фахові компетентності 6, 7, 8, 9

- Організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері конфліктології.
- Приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- Оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
- Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики психолога та керуватися загальнолюдськими цінностями.
- Здатність визначати пріоритетність інформації і робити висновки.
- Здатність використовувати медіаційні техніки та прийоми спрямованого впливу на свідомість і поведінку в процесі міжособистісної взаємодії для корекції людських взаємовідносин.
- Здатність спиратися на базові уявлення про основні закономірності і сучасні досягнення різних галузей конфліктології, а також природничих і соціальних наук.
- Уміння застосовувати сучасні експериментальні методи для проведення досліджень, для розробки програми психологічного супроводу професійної діяльності.

Програмні результати навчання 3, 5, 11, 12, 13, 14, 19

Застосовувати набуття спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті педагогічної та дослідницької роботи. Застосувати нові методики розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

Здатність оцінювати фактори, які визначають стан і напрями розвитку системи освіти, обґрунтовувати моделі організації і управління в закладах освіти; здатність організовувати освітній процес та здійснювати його моніторинг, оцінювати результативність.

Основна тематика дисципліни:

Змістовий модуль 1.

ХАРАКТЕРИСТИКА КОНФЛІКТУ ЯК ПРЕДМЕТУ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯЮ

Тема 1. Конфліктологія: наука і мистецтво

Тема 2. Сутність і структура конфлікту

Тема 3. Основні типи і види та функції конфлікту.

Змістовий модуль 2.

МЕХАНІЗМИ ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.

Тема 4. Передумови виникнення та стадії розвитку конфлікту.

Тема 5. Змістовий та структурний аналіз конфлікту.

	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 3. ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОНФЛІКТОЛОГІЇ</p> <p>Тема 6. Особливості педагогічних конфліктів. Тема 7. Причини педагогічних конфліктів</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 4. ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ, ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА КОНСТРУКТИВНОГО ВИРІШЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ КОНФЛІКТІВ</p> <p>Тема 8. Поведінка педагога як засіб управління конфліктами. Тема 9. Способи вирішення конфліктів на різних рівнях освітньої підсистеми.</p>																												
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення магістрантів із дисципліни «Конфлікт у педагогічному процесі» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.</p> <p>Шкала оцінювання: національна та ECTS / ECTS</p> <table border="1" data-bbox="502 763 1449 1608"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90–100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5">зараховано</td> </tr> <tr> <td>82–89</td> <td>B</td> <td rowspan="2">добре</td> </tr> <tr> <td>75–81</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>64–74</td> <td>D</td> <td rowspan="2">задовільно</td> </tr> <tr> <td>60–63</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>35–59</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td>не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0–34</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table> <p>Відповіді та організаційні заходи на практичних заняттях (усна відповідь, відповіді на запитання викладача, презентація, ситуативні вправи, написання конспекту)–30 балів. Самостійна робота –30 балів. Контрольна робота – 40 балів. Загалом – 100 балів.</p> <p>До заліку допускаються студенти, які відвідували лекційні та практичні заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, виконали запропоновані реферативні роботи, і накопили 60 балів на протязі одного семестру.</p> <p>Важливою передумовою допуску до заліку є відпрацювання</p>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90–100	A	відмінно	зараховано	82–89	B	добре	75–81	C	64–74	D	задовільно	60–63	E	35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																										
90–100	A	відмінно	зараховано																										
82–89	B	добре																											
75–81	C																												
64–74	D	задовільно																											
60–63	E																												
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										

	<p>пропущених лекційних занять. Контроль проводиться, як правило, шляхом письмового виконання індивідуальних завдань із подальшою перевіркою їх викладачем та оголошення оцінки.</p> <p>У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів з курсу «Конфлікт у педагогічному процесі» застосовуються такі методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, ситуативні вправи; - методи письмового контролю: письмове тестування, модульна контрольна робота, реферат, есе; - методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.
<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p style="text-align: center;"><i>Політика щодо академічної доброчесності.</i></p> <p>Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.</p> <p>Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ</p> <p style="text-align: center;"><i>Технічне та програмне забезпечення</i></p> <p>Викладання навчальної дисципліни «Конфлікт у педагогічному процесі» відбувається на основі таких складових методичного забезпечення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • друковані джерела, що відображають зміст науки (підручники, посібники, монографії, публікації у фахових виданнях); • електронні джерела, що відображають зміст науки, • контрольні тести та практичні завдання. • мультимедійні презентації до навчальних занять навчальні відеофільми, відеофрагменти, лекцій, практичні завдання, культурно-виховні заходи у ЗВО.
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p><i>Нормативно-правова база</i> (Закони України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, листи Міністерства освіти і науки України)</p> <p style="text-align: center;"><i>Основна література:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Березовська Л.І. О.С.Юрков. Психологія конфлікту: навчально-методичний посібник /Л.І.Березовська, О.С.Юрков. - Мукачево: МДУ, 2016. - 201 с. 2. Галузяк В.М., Холковська І.Л. Педагогічна конфліктологія: навч. посібн./Галузяк В.М., Холковська І.Л.Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. – 208 с. 3. Долинська Л. В. Психологія конфлікту : навч. посібн. / Л. В. Долинська, Л. П. Матяш-Заяц. – К.: Каравела, 2010. – 304 с. 4. Дурманенко Є. Конфлікти в педагогічному процесі / Є. Дурманенко. – Луцьк : Вежа, 2003 – 313 с. 5. Ємельяненко Л. М. Конфліктологія : навч. посіб. / за заг. ред. В. М. Петюха, Л. В. Торгової, Л. М. 9. Ємельяненко, А. М. Гриненко.– К.: КНЕУ, 2005. – 315 с. 6. Ішмуратов А. Т. Конфлікт і згода. Основи когнітивної теорії конфліктів / А. Т. Ішмуратов. – К. : Наук. думка, 1996. – С. 71-83. 11. Коваль І.А. Учбові конфлікти: психологічні аспекти / І.А. Коваль. – К. : Видавництво ТЕКА, 2002. – 68 с. 7. Конфліктологія : підручник для студентів вищ. навч. закл. / Л. М.

- Герасіна, М. І. Панов, Н. П. Осіпова та ін. ; за ред. Л. М. Герасіної та М. І. Панова. – Харків : Право, 2002. – 256 с.
8. Кушнірук Т. Д. Методика діагностики стратегій розв'язання конфліктних ситуацій Д. Джонсона і Ф. Джонсона / Т. Д. Кушнірук // Практична психологія і соціальна робота. – 1999. – № 5. – С.24–25.
9. Матвійчук О.С. Як навчити школярів розв'язувати конфлікти / О.С. Матвійчук // Практична психологія та соціальна робота. – 2000. – №1. – С. 10–14.
10. Пірен М. І. Основи конфліктології / М. І. Пірен. – 2-ге вид. – К., 1997. – С. 40–54.
11. Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика : навчальний посібник / Н.І. Пов'якель, Г.В. Ложкін. – К. : ВД «Професіонал», 2000. – 416 с.
12. Прибутко П. М. Конфліктологія: навч. посібн. / П. М. Прибутко, Р. В. Михайленко, Л. М. Дубчак та ін. – К. : КНТ, 2010. – 136 с.
13. Садова Ірина. Психолого-педагогічні чинники виникнення педагогічних конфліктів у системі “вчитель-учні” початкової школи: [монографія] / Ірина Садова. – Дрогобич : Посвіт, 2014. – 184 с.

Інформаційні ресурси:

- Birloni Szilvia – Sík Eszter: Az alternatív konfliktuskezelés keretrendszerének kialakítása, 2013, Human Profess Kft.
http://ofi.hu/sites/default/files/ofipast/2013/05/AVP_keretrendszer.pdf
- Budavári-Takács Ildikó Dr.: A konfliktuskezelés technikái, 2011
https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2010-0019_konfliktus_kezeles/ch17.html
- Dávid Imre - Fülöp Márta – Pataki Nóra - Rudas János: Stressz, megküzdés, versengés, konfliktusok, 2014, Budapest, MTSzSz
- Gaál Gabriella – Jászi Éva: Pedagógus-mesterség, 2015, Eger
http://p2014-26.palyazat.ektf.hu/public/uploads/16-pedagogus-mesterseg_55e9c72bc6814.pdf
- Klement Mariann: Az iskolai konfliktusok eredményes kezelésének egy lehetséges módszere: a Szemtől szembe módszer, 2009,
<http://rmpsz.ro/uploaded/tiny/files/magiszter/2009/nyar/03.pdf>
- Medvey Tamás: A MEDIÁCIÓ LÉLEKTANA 2012
<https://ofi.oh.gov.hu/mediacio/tanulmanyok-eloadasok/tanulmanyok/mediacio-lelektana>